

Анђелко Анушић
МАГЛЕНА АВЛИЈА

Уредници
Драгана Милошевић
Зоран Колунџија

Рецензент
Милица Миленковић

Појовор
Јелена Ђ. Марићевић Балаћ

Слика на предњој корици
Милена Цветковић:

*Ти не чујеш њас који мене зове,
њи не видиш руку која мене вуче,*
уље на платну, 40x60 цм, 2023. година

Штампање књије њомојао
Покрајински секретаријат за културу,
јавно информисање и односе с верским заједницама

Анђелко Анушић

МАГЛЕНА АВЛИЈА

БАЈКА О ПУТОВАЊУ У ОНА МЕСТА

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА
Нови Сад

1.

*Сећајти се мора, живети не мора нужно.
Зайраво, друго зависи од прво!*

**Стара хазарска, а неки сматрају
да је астечка пословица.**

*Ја сам сила прошлости...
модернији од било која модерно!*

Пјер Паоло Пазолини

*...Ох, сећање, неизубљиво сећање искуњено њаласањем
жића, искуњено свежином шуме шћо њуцкећа и шушћи, ис-
куњено дубравама младосћи, оијених очију изјућра, оијена
срца увече, шћек усћрећало зеленило и већ оћрећала сивина,
ох свесћ о њореклу и о њовраћку, обиље сећања!...*

Херман Брох: Верилијева смрћ

*...Ми не видимо да не бисмо морали видјети, ми не чујемо
да не бисмо морали чући, ми не мислимо да не бисмо морали
знаћи. И ми факћично не видимо и не чујемо, ми факћички
нишћа не знамо, ми смо доисћа у доброј вјери, ми смо мирне
душе безбједни. И не сћидимо се своје безбједосћи
и своје мирне душе...*

Владан Десница: Проналазак Аћханайћика

...Ја сам – њед оїледалом. И њрви њуї у живоиу – баи
їако: њрви њуї у живоиу – видим себе јасно, разїовеїно,
свесно – са заїреїаиїењем видим себе, као некої „његга”. Ево
и мене – њеїа: обрве црне, извучене њо њравој линији; између
њих – као ожилїак – верїикална бора (не знам да ли је била и
раније). Челичне, сиве очи, оїїочене сенком бесане ноћи; и иза
їої челика... исїада да никада нисам знао шїа је їамо. И из
їої „тамо” („тамо” исїовремено је и овде, и бескрајно је далеко)
– из їої „тамо” ја њосмаїрам себе – њеїа и їачно знам: он – са
обрвама извученим њо њравој линији, сїран је, мени їуђ, сусрео
сам се с њим њрви њуї у живоиу. А ја њрави, ја – нисам – он...

Јевгениј Иванович Замјатин: Ми

...Биће, биће крвави, њуни ужаса дани; и њоїом –
їроїаиїе све; о ковиїлајїе се, о, сїрујїїе, дани њоследњи!
О, ковиїлај се, о кружи ваздухом, їи – лишїе њоследње!...

Андреј Бели: Пеїроїрад

После Друїої њоїоїа (метеоролози и помоћни сїра-
їези још се споре око његовог прихватљивог појмљења,
неки га називају Ненојин, и нарочито редоследа и дужине
трајања), осванух и ја на сувом.

Са преживелима. Малобројнима. А нисам се надао.

Ја се те олујне коњице која је даждила и хроїїала, їої-
їала и риїала данима и месецима, сећам и не сећам. Неки
тврде пуних деведесетї шестї дана и ноћи, а поједини опет
да је їо трајало чак їри їодине, можда и дуже.

Заправо, све доскора сам се помало и сећао, а онда је
и то ишчилело. Сунђером, неко или нешїо, пребрисало је
моју таблу. Моју црну куїију.

Али, друго нешто хоћу да кажем, и то ме посебно прогања и мучи.

Наиме, у то време, а ни после, о оној *јолубици* ништа се није чуло. Кажу да је није ни било. Они са *оседелим ѿамћењем*, то веле.

А ако је није било – онда се и *дешај ѿошѿни* доводи под озбиљну сумњу. Заједно са мном, и овим *сећањем*, *свећом коју ужижем за Гушберја*.

И коме сад веровати? Чија уста слушати? Које књиге читати?

Коме календару поверити своје преостале дане, месеце и године?

Шта инокосном чељадету преостаје?

Да изнова подиже своју кулу *сећања*?

Али, како?

А да је и било оне *јолубице*, думају поједини који су одолели оном *ненебесном шаласу дујѿи шрајања* – не би имао ко да је упути на оно место за које кажу да није Арат. Или се не би усудио. Додају други. Од кога, и зашто, не објашњавају.

Претрајох, ето, и ја потоњу *јокору* (сад се двоумим како уопште назвати то *олујно орљање*), о чему, како рекох, немам, или немам више, јасну спознају. Као да је оно *недаждно вишљање* помело собом и моје памћење, мисли и осећања.

Са једном преобуком у резерви (*јресвлачилом*, некад се говорило, док се није почело *сшаро зашраиши*, и свему, од Логоса устројеном, изругивати), старим школским руксаком, и *Сећањем* које је све време високо држало свој *кофер* изнад оне *неводурине*, реших да отпутујем у она *меша*.

Додуше, ово путовање није моја воља.

Изнудило га је *Сећање*.

„Хајде, води ме у моје *родно месѿо*”, рекло је, баш тако, *моје родно месѿо*, једног дана, кад ме је на тренутак, у *муѿном ѿросеву ѿамћења*, посетило, и није престало понављати, кад би год *севнуло из своје даљине*.

„У завичај?”, упитах.

„А шта је то?”

„Па, како да ти објасним? Можда је најбоље да то назовемо, на пример, *Архаизам*, и пишемо га великим словом. Мање ће бити неспоразума и главобоље. Људи тако одувек чине: кад им нешто није јасно, или довољно не знају о нечему о чему се нашироко приповеда – а притом мисле да им је све бистро, и да би и они то морали знати – пригрле *сѿрану реч* као своју, коју су гласовите *знајше* пустиле у промет”.

„Значи, место у коме сам се родило зове се *Архаизам*. Не звучи ми баш разумно. А ни уверљиво”.

„Тако ти је то сад”, слегнух раменима.

„Компликовано! Упростимо ствари. *Просѿоѿа*, *ѿлемениѿа ѿросѿоѿа*, је свуда околу, погледај: земља, трава, шума, вода, ваздух, светлост, и овај муљ – види га. То је само муљ, и ништа друго”.

„Блато, хоћеш рећи?”

Сећање се загледа у каљугу, последњи траг *Друѿоѿ ѿоѿоѿа*, и заћута.

А мене, осетљивог на речи као ослепели на јако светло, косну реч *ѿросѿоѿа*.

2.

*...На іраници као на іраници живоїа.
Покажи шїа имаш, шїа немаш...*

Драган Колунџија: Љубавна њесма из Сежане

*Поцрнео ваздух њеку муње. Хоризонїом без
дубине веїар кига саїореле облаке.*

Борислав Пекић: Аїланїида

Ево ме на Граници.

На Саниїарном іребену, дакле, ево нас. Сећање и ја.

Тако се, заправо, и пре овог Поїоїа, прећутно звала, иако је тад била тек *невино осенчена*. Међа од *химена маїле*, пројекат *злїх сїараца*, одавно *їензионисаних карїоїрафа*, а сад *савеїника њо уїовору о делу*. (Назваћу их тако, да им не помињем имена и остале генералије, и залудно *їрошим ѡаїир и чїїаоца*).

Сад је *Гребен* подупрт ватреном силом, стражарима под оружјем; засвођен бедемом страха који попут ветра струји у ваздуху; дубоко га осећају кожа и темене ласи, продире и поткожно, његове леденице изображавају своје бодеже у телу.

Чувари са маском кербера, а људообразним труплом, од чега ме *бљесковиїо* прожео страх, беху у некаквом чудноватом бојном оклопу који је из трена у трен језиво мењао

свој лик. Час би заличио на јежев, корњачин, час на ајкулин, аждахин, алигаторов. Није се поуздано могло установити. Ништа слично досад нисам видео, осим у „science fiction” зони у коју сам понекад, *искоса*, знао завирити. Каква је то наказа? *Послејојојно* биће? Ни човек ни животиња. А можда и једно и друго. Или су варка очију? Утвара ума. Можда су мађионичари, изводе трикове прерушавања. Било их се намножило пре *Поводња*, да ниси могао нигде мирно проћи, а да те не саплете какав мађионичар пророк, исцелитељ, мудрац, политичар *нової кова*, *новоїоворник*, добротвор, усрећитељ, праведник-искупитељ који ће преко ноћи *йоравнаїи све їрбине на земљи*. Истребити сва зла, невоље, беду и неправицу. Ишчупати сујету и таштину из срца људећег. И *йрийравийи нови йуїї*, како су уверавали.

На што сам ја овима личио?

На неку зверку која се, после свега, *враћа у своју лоју*.

На зеца? Пуха? Дабра? Јазавца? Лисицу? На шакала, вука, медведа? На *змијскої цара*, сигурно не! Не би ме пустили. Можда би ме одмах стрпали у кавез? Или би ме на лицу места, по *країком йосїуїку*? Такви су прописи. И пре су били.

Или им, вероватније је, изгледам као овца?

Враћа се *заведена блејка* у своју торину!

Иде у *царсїво йашњака*.

Можда су тако уображавали.

А ја сам био само йохабано јасїуче, давно исїало из нечијеї завежљаја у некој йоворци, у које је сїари сїрах забадао своје иїлице.

Одмерили су ме *йасїирски*, од *шїаїа* кога нисам имао, до *реїа*, кога се не сећам да сам икад поседовао.

Такав ме осећај прожео.

Иза мене, заправо, *иза нас*, нешто се вукло. Плазило по прашини.

Да нисам и ја један од њих? Попримио њихово, или нечије друго обличје.

Тамо иде њушјујеш, коме идеш, чему сиремиш, оно о чему размишљаш, штиа радиш, чеја се њлашиш, штио једеш, чему се надаш – ња ње њлина меси. Преѡакује. Клонира.

Прочитао сам то негде. Или ми је *Неѡко* (не: неко, јер неко је, пазите, рекао ми је тај *Неѡко* – једва-једвите само *некице!*) то казивао.

„Имате ли што за пријавит’?”

„Само прашину на обући”, изненадих себе овим одговором.

(То је оно што ми је тога трена, да ли је баш тако? – пало напамет. *Сећање* ће ми, касније на путу, рећи да ме је оно наговорило да тако кажем).

„Изујте се.”

Тек сад видех да *Граничара*, ипак, нисам изненадио.

Урадих како ми заповедише, и на стаклену површину неког предмета чудног облика, истресох леви и десни обувак. И чарапе.

Изуј обућу своју и ѡођи за мном, шапори Сећање.

Кербераш, тако ћу га звати, однесе моје ципеле и назувке у стражару. Кроз стакло видех да их у пластичној кеси предаје једној високој жени, вилински дуге црвене косе.

„Сачекајте. Тарираћемо ово. Извршити анализу”, огласи се са звучника.

Вагање и испитивање *моје ѡрашине* потрајало је читав час. Можда и више. И време на Граници као да је стало. Јер *Простор* беше спустио своју рампу. Они *зли сѡарци* у свашта су се петљали, сећам се тога добро, па и у теорију модерне физике о недељивости времена и простора.

Високо у јари клатила се једна разбијена клепсирда из које је вејала некаква прашина. Заклањао сам лице длановима, али онај прах продирао је кроз мисли.

Бос на врућем асфалту, био је почетак јула или можда августа, цупкао сам у *иїрачком шакїу*.

„Што то радите?“, упитао је строго *Један* од оних људећим гласом.

„Прекраћујем замрзнуто време. Заправо, играм се с њим, отапам његове леденице, да се освежим.”

Нисам намерно хтио да кажем да је неподношљиво стајати на врелом бетону. Част и понос нису ми допуштали да издам *иїрадицију илеса на жеравкама*.

„Прекините, смјеста. То је забрањено.”

„Али, ово су само тактови једног заборављеног, старог народног кола”, одговорих.

„Све што је заборављено, а давнашње је – оvdје је забрањено. Законом укинута. Баца се на *смеїилишиїе ио-вијесїи*.”

Сећање се забезекнуло, да баш тако, у својим мислима.

(То је, после његове одлуке о *иуїовању* у она месїа, било друга ступица у коју је *Оно* упало, повукавши и мене)

Таман кад смо мислили да смо *царински иреїресени*, и планирали да кренемо, из стражарске куле изјурила је она висока, црвенокоса жена, вилински дугих ласи, у болничкој одећи. (Али без оної *цвейїа* у коси, да не буде забуне!) У црним рукавицама носила је некакву чудну епрувету. У тврдом, војничком гарду, *каменої иоїледа*, стаде тик испред мене.

„Зини”, скамени ме.

Бојажљиво отворих оно што још називају уста. Чему ово? *Шїа ће ми сад радїїи? Преїледаїи* зубе? *Чуїаїи кварне? Хиїијенски ме укориїи?*

„Језик напоље!”

Стајао сам шокиран. *Пелцоваће ме у језик? Чийоваїи ме. Можда іа ишчуїаїи?!*

Шїа се смејїе, неверни? Свашїа се чинило, и чини.

„Што чекаш? Ко да га никад никоме ниси истурио у фејс?”

Исплазих брзојласника.

Сад ће ми биџи најлаћено за све сувишне и криво изговорене речи. Ако је збој ѿоја – нека буде шџо биџи мора.

Из оне епрувете извади подугачак штапић и сјури ми у грло. Загрцнух се.

„Миран буди! Вичи: ааа... ааа.”

„Ааа-ааај-аааај.”

„Доста је! Ниси на згаришту, нити у болници, или на гробљу”, подвикну.

Потом штапићем настави да цара по устима, лево и десно, онда и по ноздрвама. Ушним шкољкама.

„Широм отвори очи. Капке горе! Не трепћи!!”, викну вила са Границе.

Зашџо очи? Хоће ли ми рожњачу, зенице, видни живац... црвенокоса болничарка... Прича се да нејде има, или је била, нека Жуџа кућа¹?

Штапићем загреба, до бола, испод трепавки, зарину у углове у којима није било никаквих крмећих крмеља. То сигурно знам!

„Испружи руке, рашири прсте!”, завијојла потом црвенокоса.

Шџа ѿрсџе? Да неће са њих сврџаџи свлак оџиска као са врбе? Врба је ѿлемениџо, свейџо дрво, које се суђуџно надвија над ријекама, и исџраћа кршџено и некршџено ѿруџље. Сетио сам се те бакине реченице, коју ни до данас нисам до краја растајио. Она није дала да се врба сече, ко-

---

¹ Жута кућа – кућа у Тропоји, на подручју Албаније, у граничном подручју са Србијом, односно њеном косовско-метохијском облашћу, у коју су шиптарски терористи током сепаратистичке оружане агресије на Србију, у садејству са НАТО алијансом 1998–1999. године, киднаповали мирне српске цивиле и одводили их у Жуту кућу где су им, *in vivo*, вађени поједини органи, и транспортовани у непознатом правцу.

ристи за нешто, а поготово да се ложи. Није јој било драго ни кад сам као дечарац, у пролеће, правио од њене младице пиштаљку.

Кад започе пинцетом да грубо зарива испод ноктију деснице, које сам баш уочи пута био подрезао, *канџама нисам дојусио да раде свој њосао*, тргох руку.

„Треба ли да силом...? Истури је!”

Истрпих и овај болничаркин опит.

„Ни црно ни бело испод ноктију! Ништа!”, шапуцка, ликује *Сећање*.

Зашио ми њо радије?, скоро заустих, али одговор је био бржи.

„Овдје се посебно води брига о чистом зраку. Ово је родно мјесто кисика. Наша земља је природна хипербарична комора. То је и њен други назив. Једина на свијету. Тешко обољелима, и њојово зараженима, *сиројо је забрањен улазак и дужи боравак*. Наш зрак пакујемо и извозимо, и изван планете.”

„Добро дошао на чисти зрак, Полоније!”, шапну *Сећање*.

Полоније?! Не зовем се ја њако. Зашио ме Сећање ѡрекрсило? Руја ми се? Накарађује. Раишисићу њо с њим, насамо! Како се ја, зајраво...? Однекуд ми је ѡзнао њо име. Полоније? Полоније? Еј, Полоније – који си њи, и одакле, Полоније?

Виленуша (тако ћу је звати, јер пристоји, чини ми се, и њеном карактеру) затим извади из џепа некакву касетицу налик диктафону, који сам видео у истуреној руци једног баш *кочојерној новинара, реције нешио, реције, сад је ѡрилика!*, викао је, док сам у *Колони, на винојрадарској фрези гамизао римском џесјом, римској месеца, ѡчешком друјој сјолећа, са мнојшисјућем ѡмизавих*, и потури ми, *црвенкоса без џејѡа у коси, ту сјравицу под нос*.

„Кажи неку реченицу. Макар ријеч.”

„Коју?”

„Било коју. Или ону коју најчешће изговараш.”

Био сам збуњен. Изгубљен. Нем к’о украден *сѝећак*. Нисам се могао сетити баш ниједне речи, реченице, а неколико неке моје, мени посебно драге.

„Но, што чекаш? Нећеш ваљда занијекати своју језичавост?”

„Добро дошао у земљу чистог зрака, Полоније!”, нисам се ничега другог могао досетити.

„А зашто ми то...”, опет хтедох да запитам, али моја питања одраније су већ била позната оној *болничкој жени*.

„Земља у коју улазиш је земља милосрђа. И милосрдника. Нестрпљиви, да не кажем нетрпељиви, преосјетљиви, сућутни, танких живаца, и поготово људи сужених обзорја, зли људи, мрзитељи, клеветници, брбљивци, опадачи, крадљивци, лажљивци и *рђавници* сваке врсте нису овдје добродошли. Такођер, ни двомислењаци, људи огрезли у фантазију, они који говоре у пренесеном значењу, изражавају се симболима, метафорама, алузијама и штокаквим другим стилским бургијама, немају овдје приступа. Ово је земља транспарентних, или да ме боље разумијеш, *йрoвидних* људи, друштвених субјеката чиста срца и језика, јасних намјера и чињења. Експертском анализом њихова гласа све ово даде се установити.”

Црвенокоса без оној цвeѝа у коси, потом однесе моје брисеве у кулу *сѝражара*.

„Добро дошао међу милосрдне и *йрoзирне* људе, залутала овцо, Полоније немуштог језика!”, сад ми се *Сећање* већ опако ругало.

„Резултати ће стићи за Вама”, рече онај који ме је упозорио да је законом докинуто све што на старину и заборава вуче.

Резултатима ће стити за Вама, понових у себи, умало наглас.

Прашина? Сребрени крајац!

Обузе ми мисли, закупира их, прах са моје обуће.

Дестилаци сваке ствари и нествари. Есенција свакој напору – оно је што остаје на прстију кад њиме, као руком прерко мртвачевих очију, повучеште по стварима и предметима.

Прашина!

На њен помен свако би морао да застане, прекрсти се, појасно наклони и клекне. Не знаш ти још шта је прашина! Ниси ти њу сазнао до краја. То је сила божја! Айрибути божанства она носи.

Јер, на крају свакој краја, крају свакој краја, свршетку суђеној завршетка, прашина је. Тек што она збоговани, забелеса кончину, Бој оствара своје станове и развршава.

Секундира Сећање у слепоочницама.

А мене зачуђују, па и потајно муче они брисеви. Посебно брисеви речи. Тако их је она тамо назвала. Откуда то, и зашто? Зар се и то почело чинити? Које то треба? Трагаће за патолошким сојевима? Исшиваће какав сам човек. Збиља, какав сам ја човек? Никад о томе нисам озбиљније размишљао. Као и други људи, ваљда сам. Или већина њих. Нисам се бавио том неознаницом. Није било потребе? Или се нисам досетио? Нисам имао храбрости? Никад се нисам надносио над тим безданом. Безданом? Прејака реч. Можда. Видећемо.

Грозничаво размишљам, док слушам приповање Сећања о прашини, као гргољ водене стубине у укориченом завијају. У једномном, нулом издању.

Знаш ли ти да су стари народи, нарочито његови мудраци, високо ценили прашину? Проницљиви, лукави Римљани службено су је називали корона, што у преводу са латинског значи круна, венац.

Највиши слој сунчеве атмосфере Египћани су сматрали да је њена племенитост – *йрашина*.

И Арабљани су узвисили њену тајну супстанцу и називали је *Месечев ореол*.

Грчки, персијски, јерменски, индијски, јапански, астечки и келтски песници опевали су је на непоновљив начин.

Велики кинески сликар Чен Ли, који је живео за време владавине Ти Пен Лија, сликао је чувене портрете са љубичастим ореолом прашине. Спектралну суштину њених зрнаца нико није боље видео од њега.

Један римски војсковођа, не могу се сетити његовог имена, уживао је док јаше прекривен облаком прашине. То га је надахњивало и куражило, више него ловорови венци, ленте и колајне, вино и куплераји, у његовим походима.

Џингис Кан би свога пораженика натерао да поједе шаку прашине. То је сматрао *йричешћем овој несрећника*, пре смицања његовог раменог стршка, понекад волим рећи: *ускличника*.

Вавилонске војсковође кад су полазиле у крвопадна освајања, имали су обичај да по гласнику унапред пошаљу прстохват прашине у глиненој чинији своме противнику, или ономе чију земљу и народ кане поробити. Или уништити. То није значило само предају, *већ конач краја йрајућеја*.

Велики словенски ратници прашином су засипали ране, и успешно их лечили. *Сармайски* и *селмайски* бојници, како су некад називали расцијански, рашански народ од Крке и Чиколе, Цетине и Зрмање, Купе и Мрежнице, Саве, Драве и Дунава, Мораве, Рашке и Ибра,Таре и Мораче, Лаба, Марице, Бистрице и Ситнице, Вардара и Бојане, Зете и Дрима, и они од Уне, Врбаса, Босне, Миљацке, Неретве и Дрине, полагали су своје мачеве, стреле и бодеже у прашину замешену топлим водом као хлебно те-

сто, и остављали га преко ноћи, уочи одлучујуће битке. Да набуја његова убојитост и прецизност. Тиме су призивали ратничку срећу.

Турски поробљивачи напросто су обожавали прашину. На обали Босфора подигли су јој колосални споменик, кога је са темељом његовим сљубио један велики земљотрес. И на Миљацки, у земљи немањићких велможа, последњи *двојлави* демонски походар на нешто што му, ни по Алаху ни по Госпи, а нити по к..., никад није припадало – вргао је споменик прашини. У њему је Гаврило Принцип скривао свој *ѧарабелум. Авѧомаѧик*, како га је маркирао један расцијански песник. За време новијег потуричког јуриша на Босну краља Твртка Котроманића, обурвао се у прах своје славе тај обелиск.

Поднебесали су Исмаилћани били један такав споменик и на *Београдском ушћу*, али су га кошава, и још неки побочни ветрићи, гује са *Коѧроманићевих река*, и бичеви *Трију Морава*, рашчијали на молекуле и атоме.

Бели Руси, најстарији словенски народ, и један од најстаријих на планети, придавали су прашини божанска и лековита својства. Мешали су је са неким травкама и балзамовали своје мртве, лечили од слепила и кожних болести. Сипали је у напитке, уместо сладора. Њихови свештени људи сматрали су је предворјем Божјег царства на Земљи. О свему овоме остали су записи на *брезовим ѧаблицама*, најстаријем писаном трагу на свету.

„Јеси ли, Полоније, чуо за те чувене таблице?”

Одмахнух, ваљда главом, јер ми се учинило да *нараменица* (неки је зову и *целайшова јабука*) не стоји тамо где је одувек била. Осећао сам само како ми рамена, одвећ лагана, с отпором савлађују ваздушну мембрану. Да ми није она *целайшова воћка*, на којој он *вежба око и сѧирелу*, остала на Граници?! *Они брисеви* – ко зна шта су учинили?

Једино Германи, настави *Сећање*, нису никако трпели *ѿлемкињицу ѿрашину*. Нису је подносили ни на обући, одећи, предметима, рукама, лицу, оружју, ордењима. Јесу једино, у дебелим слојевима, на повељама и гарантним обвезницама којима су мишице својих поданика везали у ратнички савез. И на костима ових. Неколико њихових санитарних дивизија све време водило је бесомучни рат с прашином у целом германском царству. Слично нешто као што смо доживели малочас на *Саниѿарном Гребену*. Пределе на Балканском полуострву, где су живели из *за-седе* дурашни потомци *Сармаѿа*, *Селмаѿа* и *Селбијана*, и поготово на овој *Саниѿарној сѿрмени*, прогласили су *ре-ѿион засејан ѿрашином*. И данас се тако назива у њиховим архивама и главама.

А једна српска пророчица, по имену Анђа, из друге половине дванаестог века, гатала је у прашину. Чељаде би голим стопалом стало у прашину, а она би потом из отисака читала животне стазе и путеве, линије такозване судбине. Једном велможи из *немањићкој ѿрмена* прорекла је да ће Срби изгубити земаљску битку на Косову пољу. Као што земаљску битку сви и губе. Кренула је хајка на њу, и коначно прогон у Угарску. Тамо је наговестила једну велику победу угарске војске, а онда је, друге прилике, гадно оманула. Истрошио се дарак, исцурело надахнуће, оплићало проникнуће. И то ју је грдно коштало. Посула се, буквално, шаком прашине из властите руке, на јавном месту. А то је значило и *крај свакој ѿочейќа* и *краја* ове пророчице.

А послушај и ово: генијални руски музичар Андреј Вселдович Бубка који је живео и стварао у првој половини двадесетог века, увео је прашину у *ноѿни сисѿем* као специфични знак у облику зрнца, и он представља *ѿроду-жено ѿрајање*...

Сећање је потом заћутало. И изгубило се, на тренутак, у *лаѿумима сѿарине*.

3.

„Криви корак – живот на бурини,
па се вијај од сијечња до вељаче.

Баба Јага, старка Преметача,
домовина *крвљу убијена*.²

Сиромаштво губо погубељи
прње ти на трњу цвјетале!

Брстиле те козе из Давоса,
а господа уз чај *рајевала*,
љуте ране тобом мелемила,
ломна ребра у те увијала.

Сиромаштво *йечайе од звијери*
шумом пошло – никад не изашло!

Јади поћи – *йоїребель* остати,
засиј наду, жањи пиревину.

У римачко јали у турачко –
коме царству цријева привољети?

Крива стопо чамче на Босфору,
сијем памук у земљу потурачкој,
чукундједа гдје су камишали,
оцу крвцу на памук попили,
јутром Турци, поподне Германци,
свечерице јањичари и орни комунци.

Сијем памук – проју порекао,
стомак хучи – слапови на Пливи,
стомак бучи, цријевца попијевају:

---

² *Синџајма Доменџијанова* (Живот Светога Симеона и Светога Саве).